

Chefsforum 240506

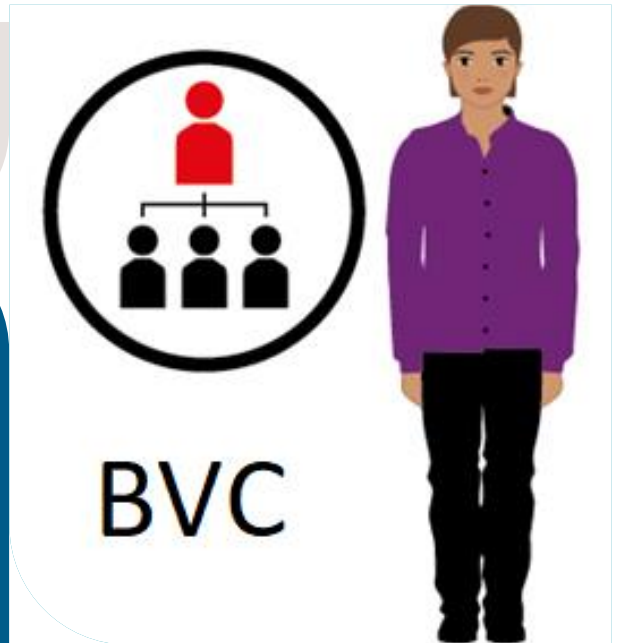
Central barnhälsovård

Ulrika Ferm, Områdeschef

Lars Gelander, Barnhälsovårdsöverläkare

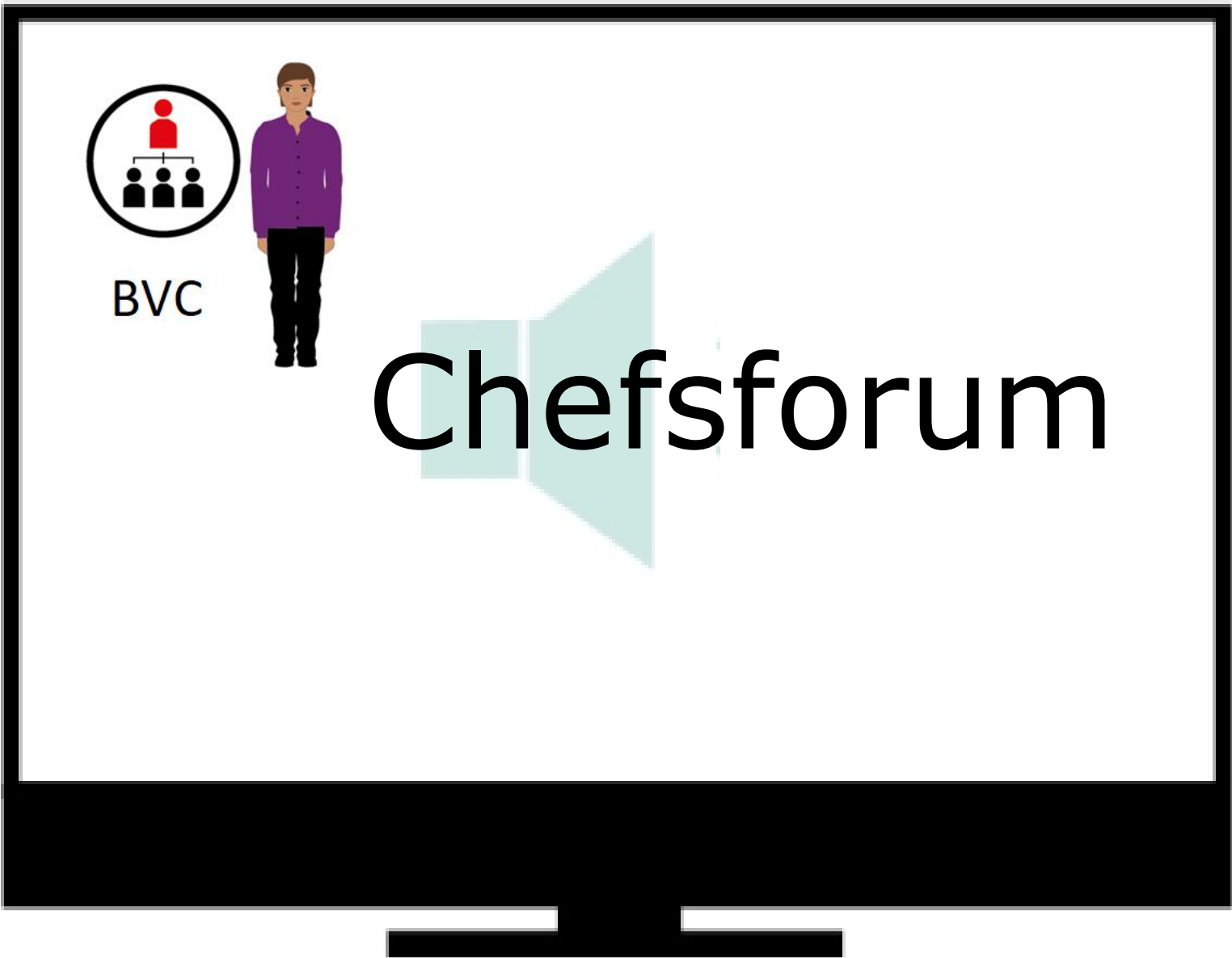
Maria Briggert Bengtsson, Dietist

Mona Bryggman, Psykolog

Agenda

- Välkomna – QR-kod i chatten
- Chefsforum – syfte och upplägg
- Central barnhälsovård idag
- Föräldrakraft för små barn – ett projekt för övergripande insats gällande barn levnadsvanor
- Utvärdering

BVC

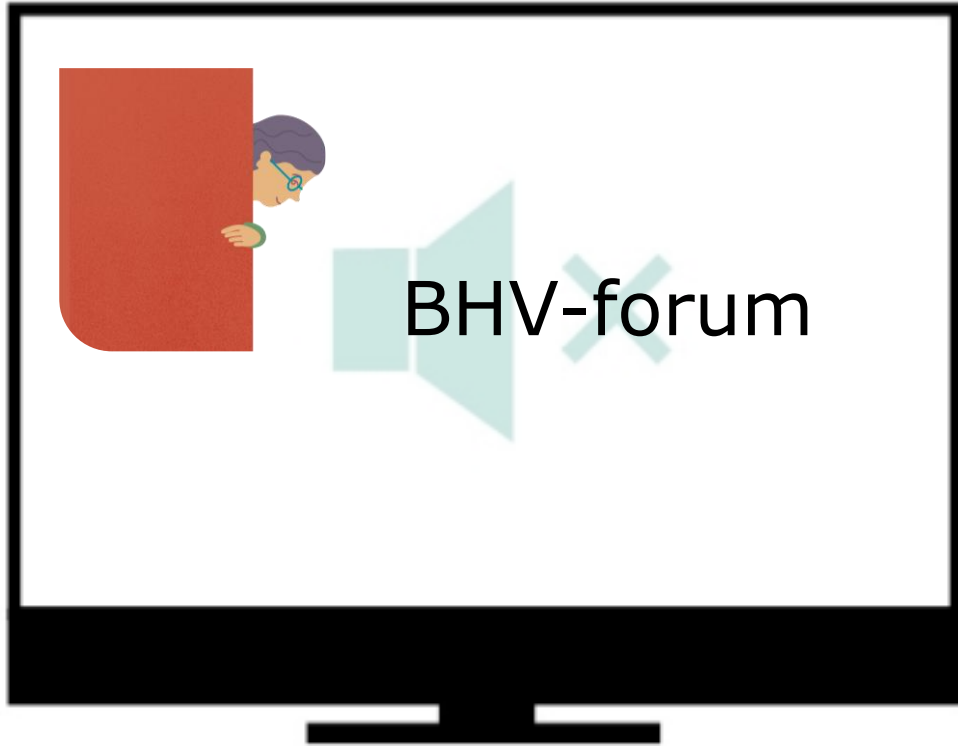

Chefsforum

Syfte och upplägg

- För chefer i VGR med ansvar för BVC
- Ökad kontakt mellan Central barnhälsovård och BVC
- Aktuella frågor, behov och utmaningar – möjlighet till klargöranden, ökad förståelse, samarbete mellan BVC, förbättringar mm
- Ett par ggr/termin
- Deltagandet är frivilligt och ingen föranmälan behövs
- Eventuella bilder läggs på Vårdgivarwebben
- Ersätter inte skriftlig information
- Maila önskemål om saker att ta upp ulrika.ferm@vgregion.se

Central barnhälsovård

- Vi arbetar numera tillsammans som en regional enhet.
- Era medarbetare kan delta i utbildningar var de vill och kontakta vem de vill, oavsett geografisk placering.
- Målsättningen är en tillgänglig och jämlik barnhälsovård av hög kvalitet i hela regionen.

Barnhälsovårdsöverläkare, psykologer, verksamhetsutvecklare/specialistssk, logoped, dietist, administratör, områdeschef

Föräldrakraft för små barn - projekt för övergripande insats gällande barns levnadsvanor

Bakgrund

- Det finns ett stort gap mellan våra råd om levnadsvanor respektive följsamhet
- Information har inte visat sig effektivt för följsamhet*
- Andra sätt behövs för att nå förändring av levnadsvanor

* [Beskrivning av möjliga konsekvenser för svensk produktion och miljö av att miljö aspekter integrerats i Nordiska näringsrekommendationer 2023 \(livsmedelsverket.se\)](#)

Ekonomisk ojämlikhet bidrar till barnens hälsoklyfta

- 4 av 10 barn äter grönsaker varje dag
- Knappt 1 av 10 barn äter grönsaker, frukt och fisk enligt kostråd
- 2 av 10 barn når rekommendationer om fysisk aktivitet
- 3 % av barn rör sig enligt rekommendation och äter enligt kostråd
- Ungefär hälften av alla barn tar sig aktivt till förskola eller skola
- Andelen barn som cyklar till skolan ökar med vårdnadshavarens inkomstnivå
- Barn som är oroliga för familjens ekonomiska situation skattar sin generella hälsa som sämre än de barn som inte känner oro för familjens ekonomiska situation

Vad kan det leda till?

- **Vårt sätt att äta** i dag ökar riskfaktorerna för icke-smittsamma sjukdomar;
 - hjärt- och kärlsjukdomar
 - diabetes
 - allmän dödlighet nu och i framtiden

- **Övervikt** och obesitas i tidig ålder är förknippat med ökad risk för obesitas även i vuxen ålder.
- **Obesitas** har även kopplats till psykiska sjukdomar;
 - depression
 - psykosociala och emotionella hälsoutmaningar

Barnkonventionen

**Barnkonventionen är ett internationellt
rättsligt bindande avtal:**

"..som slår fast att barn är egna individer med egna rättigheter, och inte endast föräldrarnas eller andra vuxnas ägodelar."

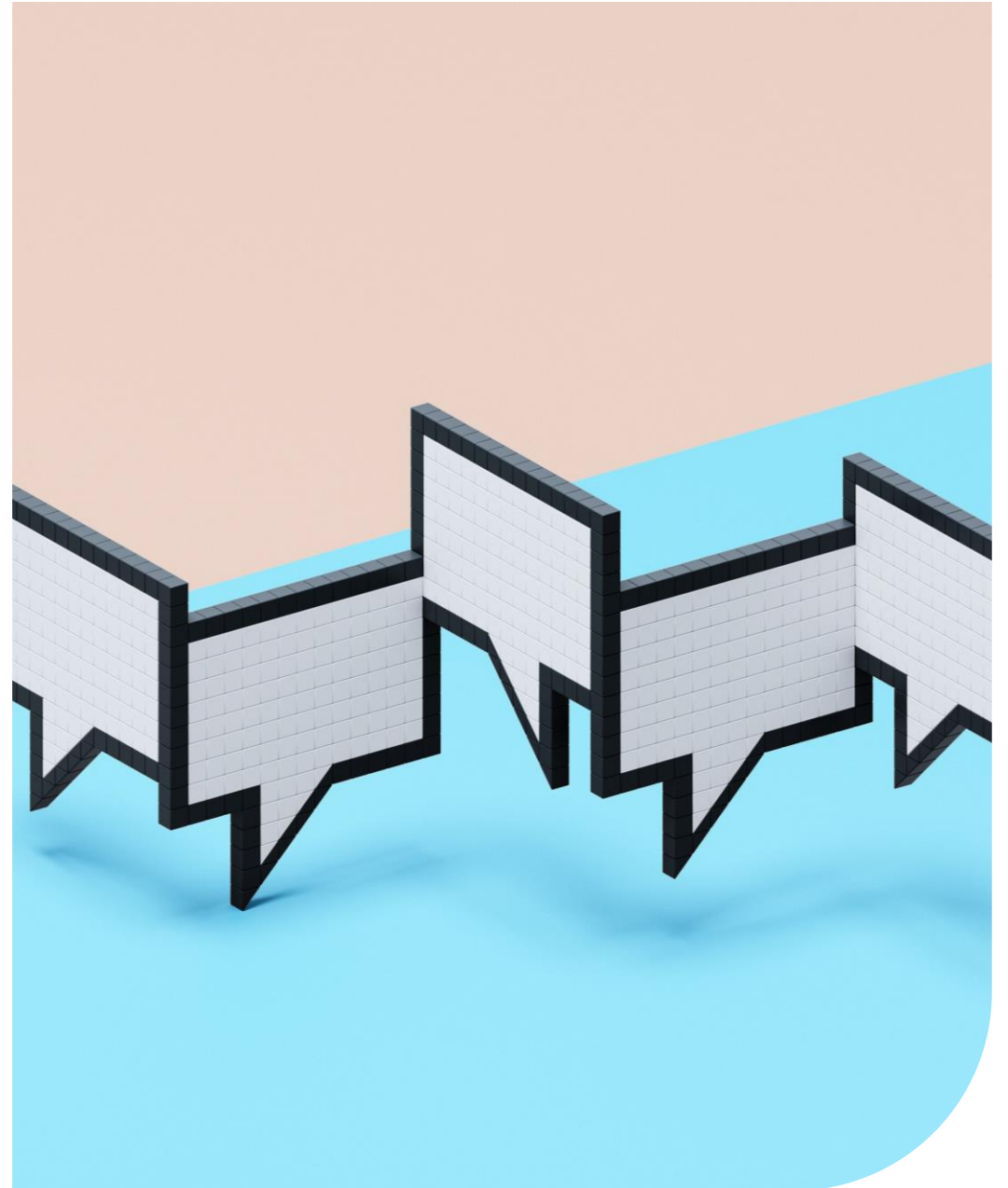
FN:s barnkonvention är tydlig:

"Barn har rätt att växa upp i en miljö utan risk att drabbas av den övervikt och fetma som kan ge upphov till livslånga sjukdomar."

Exempel på frågeställningar som ofta upplevs utmanande för BHV-personal:

- Matvanor
- Ättsvårigheter
- Övervikt och obesitas
- Matkultur

Föräldrakraft för barns hälsa

Bakgrund

- Barnhälsovården har i uppdrag att stödja och stärka föräldrar i både universella och preventiva insatser.
- Etablering av levnadsvanor sker tidigt i livet och föräldrar är viktiga för att forma goda förutsättningar och hälsosamma levnadsvanor.

Syfte

- Skapa en hållbar arbetsmodell för att arbeta jämlikt och evidensbaserat när det gäller levnadsvanor för barn 0-5 år

Föräldrakraftsmodellen

Hur vanligt är det med övervikt och obesitas?

- 1/3 av världens befolkning lever med övervikt och obesitas
- 39 miljoner barn under fem år levde med övervikt eller obesitas år 2020.

Förekomst av obesitas

- Stor variation i förekomst av obesitas mellan olika geografiska områden inom Sverige.
- Områden med hög socioekonomisk status är mindre påverkade än områden med lägre SNI .

VGR Statistik i BHVQ-övervikt och obesitas

År 2023

- Totalt antal 4-åringar i registret: 12947
- Totalt 11,6% av barnen som har övervikt eller obesitas
 - 9,4% övervikt (1164 barn)
 - 2,2% obesitas (274 barn)

Psykosocialt – stigmatisering

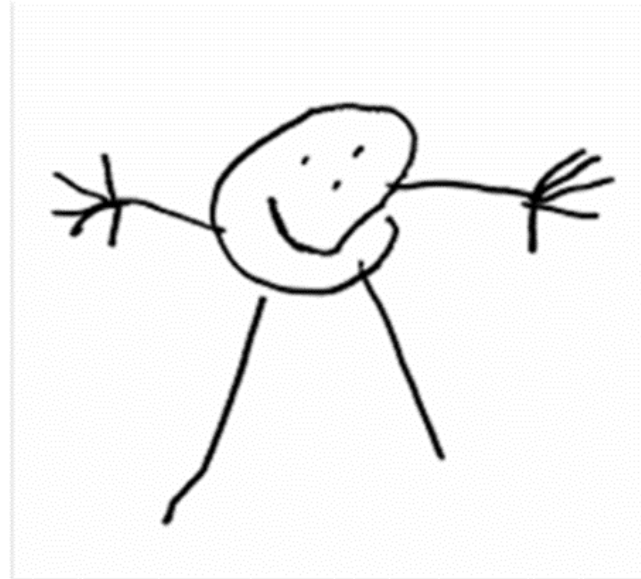
- Depression
- Ångest
- Låg självkänsla
- Social isolering
- Ätstörningar
- Negativt påverkad livskvalitet
- Försämrade skolprestationer

Endokrint och metabolt

- Insulinresistens
- Glukosintolerans
- Typ 2 diabetes
- Förhöjda blodfetter
- Sköldkörtelpåverkan
- Tidig pubertet
- Polycystiskt ovariesyndrom (flickor)
- Hypogonadism (pojkar)
- Gynekomasti (pojkar)

Hud

- Acanthosis Nigricans
- Bristningar
- Skavsår

Neurologiskt

- Pseudotumor cerebri
- Kognition

Tandhälsa

- Karies
- Parodontit

Kardiovaskulärt

- Förhöjt blodtryck
- Vänsterkammarrhypertrofi

Lungor

- Sömnapné
- Astma

Immunologiskt och autoimmunt

- Låggradig inflammation
- Diabetes typ I

Gastrointestinalt och näringskomplikationer

- Leverpåverkan
- Gallsten
- Vitamin D-brist

Ortopediska problem

- Ökad risk för frakturer
- Felbelastningar
- Muskuloskeletal smärta

Fysisk förmåga

- Påverkad motorisk förmåga
- Nedsatt styrka och kondition

Cancer

Frågor?

Utvärdering – samma QR-kod som tidigare

Tack för idag!

Nästa Chefsforum 240611
kl. 8.30 – 9.30

Hörselscreening för 4-åringar (som 17 april)
Barnsäkerhet i, på och vid vatten
Central barnhälsovårds kommunikationsstrategi

